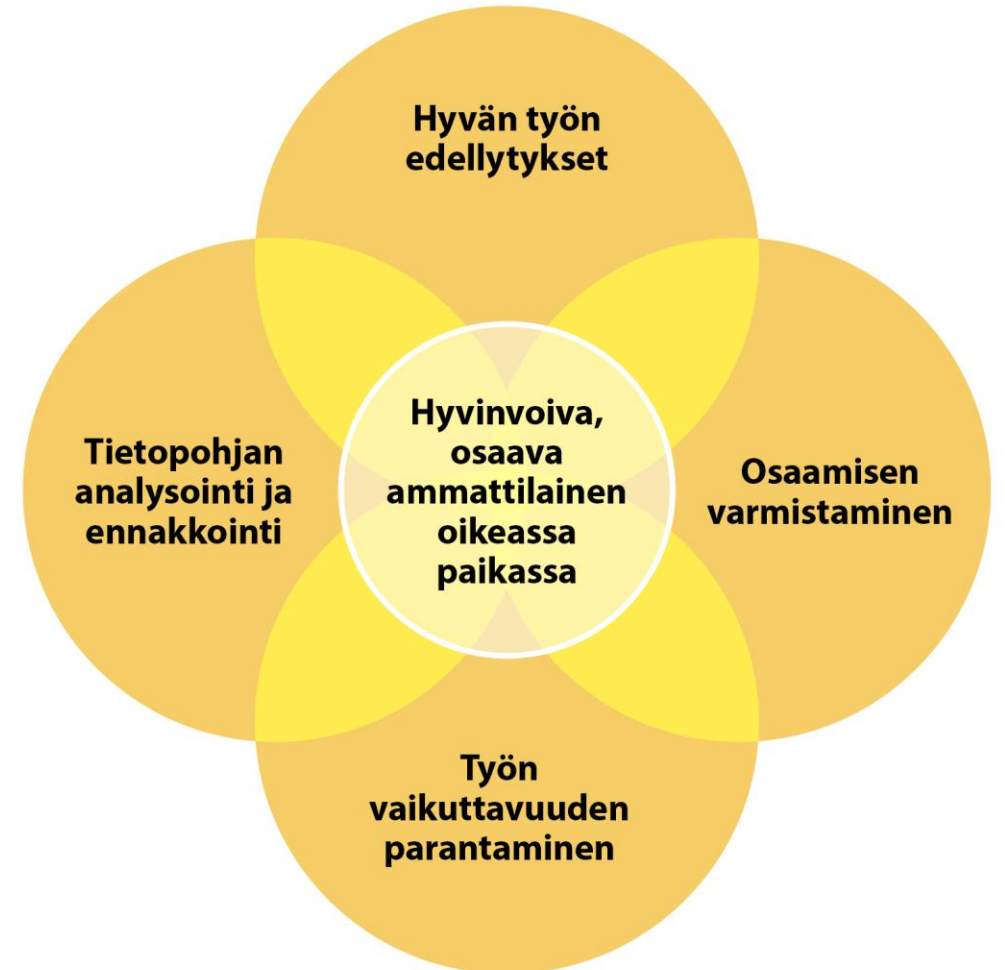

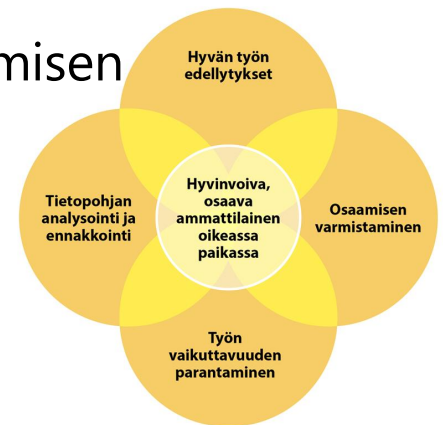
Sote-henkilöstön riittävyys- ja saatavuuden ohjelma

Taina Mäntyranta
Lääkintöneuvos, pääsihteeri
Päivi Nygren
Neuvotteleva virkamies

- Sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden ohjelma vaalikauden loppuun
- Työryhmässä ja sen alatyöryhmissä mukana keskeiset ministeriöt ja työmarkkinaosapuolet sekä kentän edustajia
- Ratkaisuja työvoimatarpeen kattamiseen
 - Toimenpiteet liittyvät hyvän työn edellytysten, työn vaikuttavuuden ja osaamisen sekä työvoima- ja koulutustarpeen ennakkoinnin vahvistamiseen
 - Tarvitaan useita samanaikaisia ja synkronoituja eri tahojen toimia
 - 48 toimenpidettä toteutettavaksi jo ensi vuonna
 - Tiekartta vuoteen 2027 valmistuu syksyn aikana

Työvoimatarveanalyysi: vajeus ja ylitarjonta vuosina 2020 ja 2030 ammattiteittain

Maakunta

- ☐ ETELÄ-KARJALA
- ☐ ETELÄ-POHJANMAA
- ☐ ETELÄ-SAVO
- ☐ KAINUU
- ☐ KANTA-HÄME
- ☐ KESKI-POHJANMAA
- ☐ KESKI-SUOMI
- ☒ KOKO MAA
- ☐ KYMENLAAKSO
- ☐ LAPPI
- ☐ PÄIJÄT-HÄME
- ☐ PIRKANMAA
- ☐ POHJANMAA
- ☐ POHJOIS-KARJALA
- ☐ POHJOIS-POHJANMAA
- ☐ POHJOIS-SAVO
- ☐ SATAKUNTA
- ☐ UUSIMAA
- ☐ VARSINAIS-SUOMI

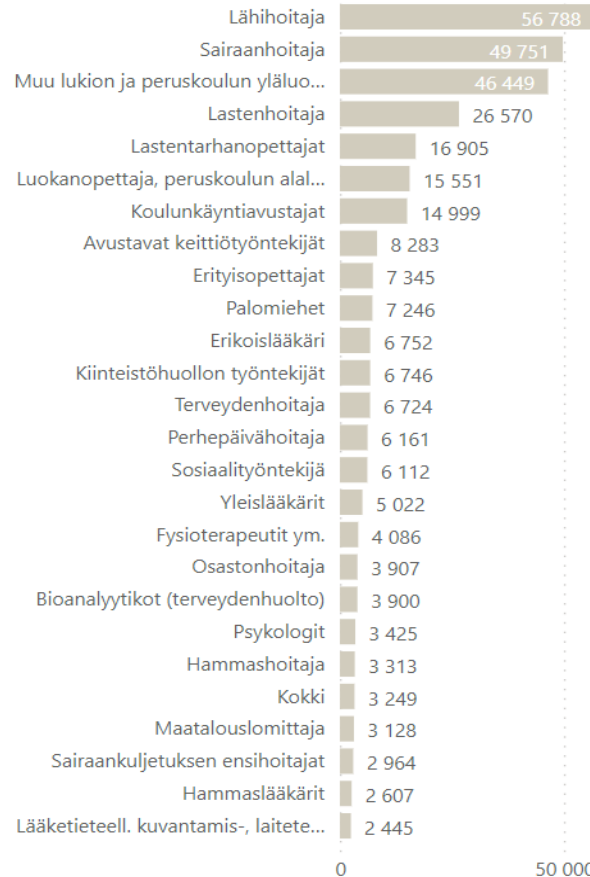
Henkilöstövajeus / ylitarjonta nyt

-9 906

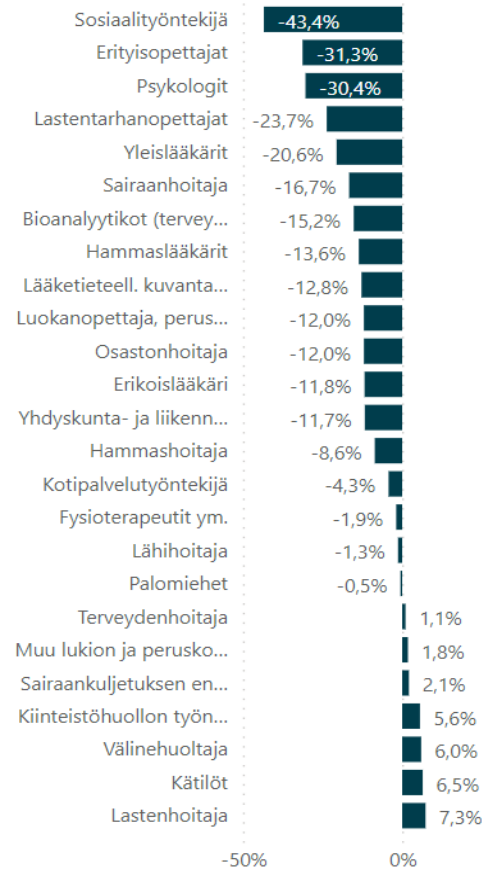
Henkilöstövajeus / ylitarjonta, ennuste 2030

-19 722

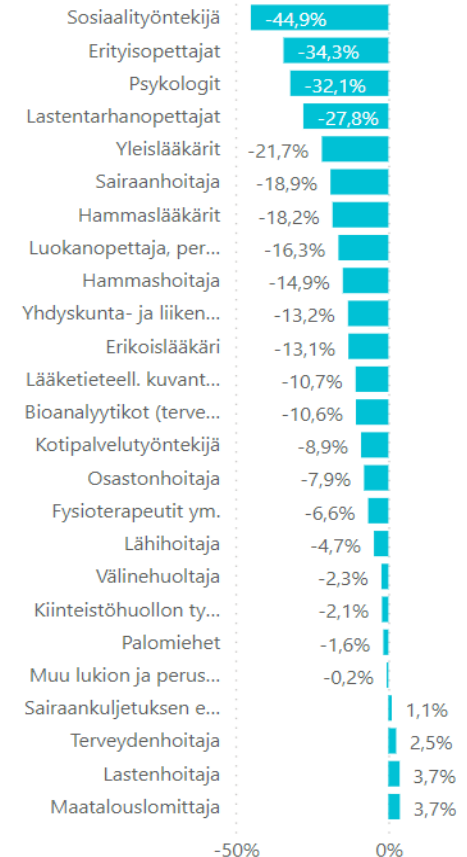
Suurimmat ammattiryhmät

Vajeus / ylitarjonta tällä hetkellä (ammattinimikettä klikkaamalla saa lukumäärät saa esille alavasarvemmalle)

Ennuste henkilöstövajauksesta / ylitarjonnasta 2030

← Palaa takaisin

≡ 11 Työvoimatarv... ▾

<

>

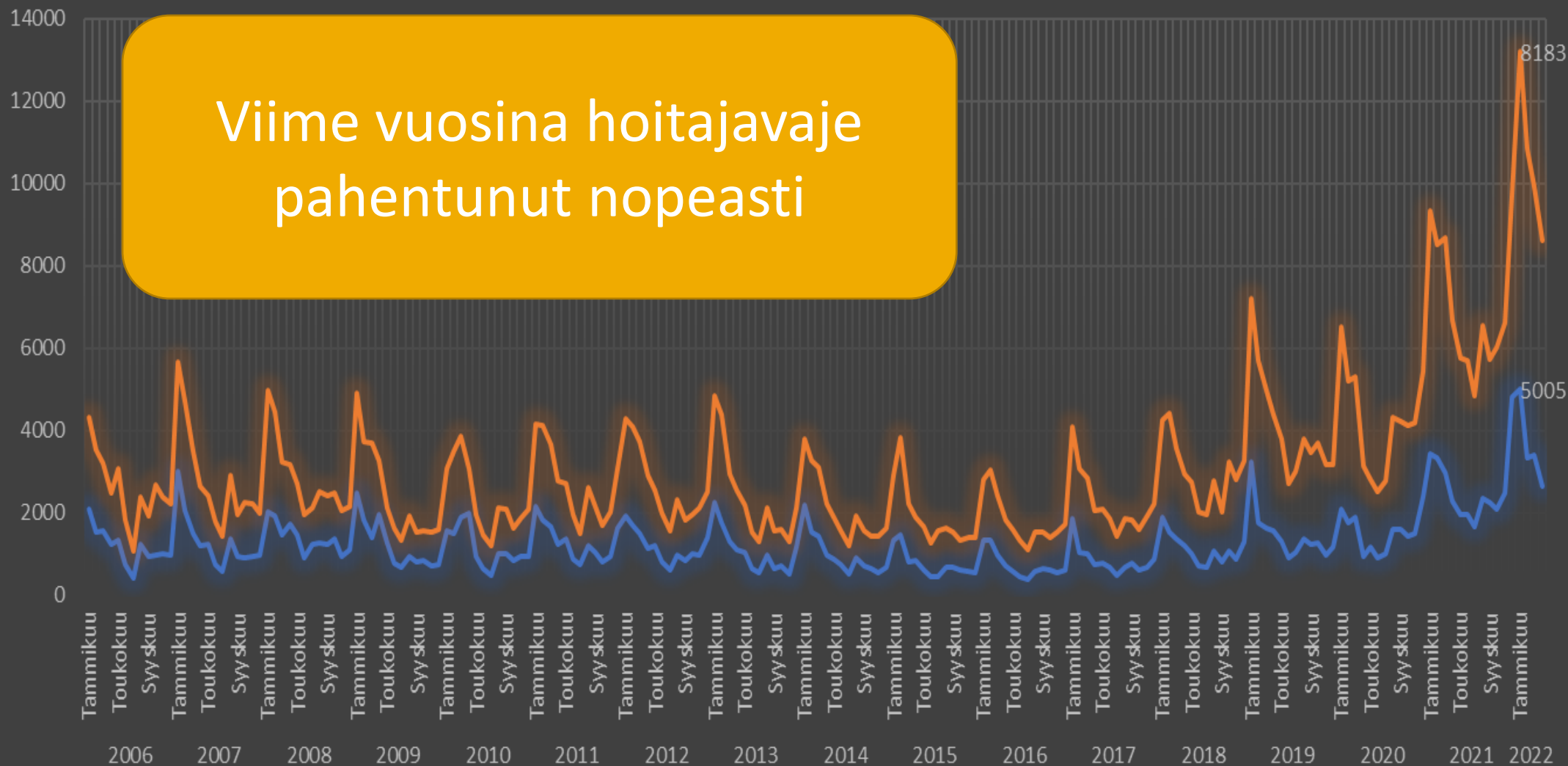
↗

Uudet avoimet työpaikat koko Suomessa 2006-2022

— 3221 Sairaanhoitajat ym. — 5321 Lähihoitajat

Viime vuosina hoitajavaje
pahentunut nopeasti

Miten soten henkilöstövaje näkyy

- Ympäri vuorokautinen hoito
 - Kunnissa toimintayksiköiden paikkojen sulkemisia tai vaikeuttanut eri syistä suljettuna olevien paikkojen avaamista
 - Myös yksityisissä ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä on samoja ongelmia, mikä on johtanut sopimusten irtisanomisiin.
 - Samaan aikaan alueilla valmistaudutaan järjestämisvastuun siirtoon ja osa yksiköiden tai hoivapaikkojen sulkemisista voi liittyä siihen.
- Päivystysten ruuhkautuminen, kun sinne tulleille potilaille ei löydy jatkohoitopaikkaa.
- Myös yliopistosairaaloissa ja keskussairaaloissa haasteita
- Hoito- ja hoivahenkilöstön jaksaminen
 - On ollut koetuksella Covid-19 pandemian ja myös pitkään jatkuneiden työmarkkinaneuvottelujen vuoksi. Henkilöstövaje haastaa kaikkien jaksamista ja esimiesten ajasta suuri osa kuluu pysyvän henkilöstön ja sijaisten etsimiseen.

Vuosi	Sairaanhoitajia työssä terveydenhuollossa, ml. kättilöt, ensihoitajat, terveydenhoitajat	Paikan vastaanottaneet, <i>opinnot aloittaneet</i> , sairaanhoitajat	Eläköityneet kuntasektori, Sairaanhoitajat (+ n. 200/vuosi yksityinen)
2010	49 020	4 002	
2011	50 836	3 915	
2012	53 045	3 951	
2013	53 466	4 344	
2014	54 455	4 530	
2015	56 125	4 350	
2016	57 320	3 924	903
2017	59 020	3 845	990
2018	59 020	4 012	966
2019		3 906	965
2020		4 730	998
2021		4 760	955

Lähteet: Tilastokeskus,
Vipunen, Keva

Vuosi	Lähihoitajia töissä	Uudet opiskelijat, sote-alan yhteiset ohjelmat (=lähihoitajat)	Eläköityneet kuntasektori, Lähihoitajat (+ n. 600/vuosi yksityinen)
2010	66 839	11 562	
2011	70 730	11 859	
2012	72 696	12 159	
2013	70 359	17 022	
2014	70 120	13 830	
2015	67 382	14 571	
2016	67 586	14 502	1 748
2017	68 416	14 898	1 807
2018	68 272	12 735	1 785
2019		11082	1 646
2020		11 673	1 527
2021		13 224 + yht. 5000 vuoteen 2025	1 624

Lähteet: THL, Vipunen, Keva
ym.

Tällä hallituskaudella lisätty koulutusta;

- Sairaanhoidajat: tavoitteena lisää 1000 vuosina 2021-22 - *saavutettu*
- Lähihoitajat: tavoitteena lisää 5000 vuoteen 2025 mennessä
- Hoiva-avustajat: tavoitteena lisää 2500 vuoteen 2025 mennessä
- Sosionomit: lisää vuosittain 100-400 vuodesta 2018
- Lääkärit: lisää 50 vuosittain 2021-22
- Psykologit: lisää 100 vuosittain vuodesta 2021 lähtien
- Lisää myös mm. hammaslääkärit ja sosiaalityöntekijät

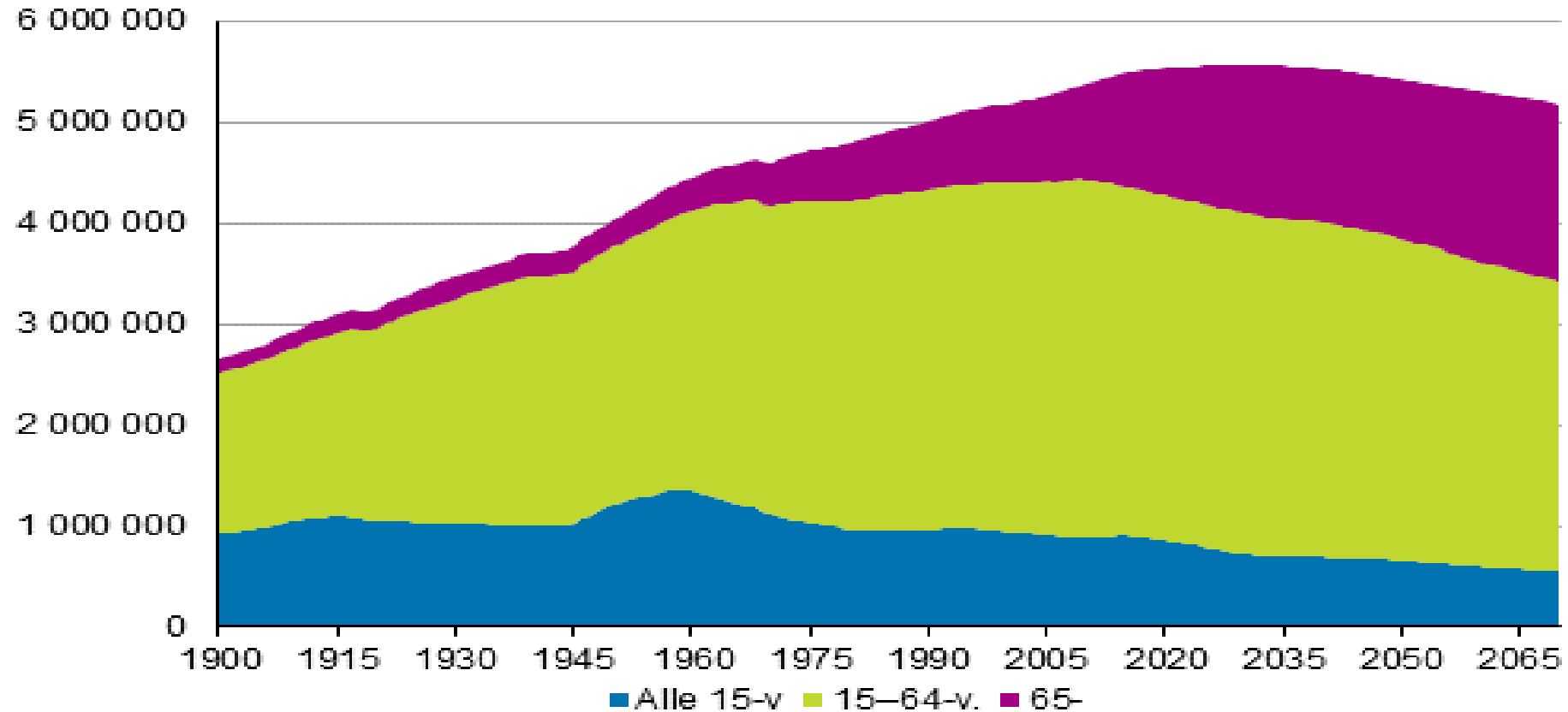

Sote-alalta seuraavan 10 vuoden aikana vuosittain

- Eläköityy 17 000-20 000
- valmistuu 21 000-24 000

Entä väestön palvelutarpeen kasvu?

Väestöennuste

Osaamisen varmistaminen: koulutusmäärät ja sisällöt, mm:

- Arvioidaan tarve ja käytännön mahdollisuudet sekä rahoitustarve eri ammattiryhmien koulutusmäärien lisäämiselle sekä tehdään ehdotukset vuosille 2024–2027
- Toteutetaan hoiva-avustajakoulutus ja tuetaan hoiva-avustajasta lähihoitajaksi - opintopolkua mm. oppisopimuskoulutuksena
- Valmistellaan asetus täydennyskoulutuksen toteuttamisesta kaikille sote-ammattiryhmille
- Valmistellaan mallit eri ammattiryhmien nopeille täydennyskoulutuksille sote-alalle palaaville sote-ammattihenkilöille
- Lisätään kansallista ohjausta ammatti- ja erikoisammattitutkintojen hyödyntämisestä
- Vahvistetaan erikoislääkärikoulutuksen kansallista ohjausta varmistamaan eri erikoisalojen tarpeeseen vastaaminen

Osaamisen varmistaminen: työnjaon ja tehtävärakenteen kehittäminen, mm.

- Lisätään hoiva-avustajien määrää avustaviin tehtäviin tehostetun palveluasumisen yksiköissä Valviran ohjeen mukaisesti
- Selvitetään sosiaalisen toimintakyvyn henkilöstön käyttöä ja lisäyspotentiaalia ja suunnitellaan jatkotoimet (THL julkaissut 13.10. hoiva-avustajien ja sosiaalisen toimintakyvyn henkilöstön käytöstä)
- Lisätään asiakkaan kotiin tuotavaa perhehoitoa erityisesti omaishoidon vapaapäivien toteuttamisessa. Työnjaon selkiyttäminen kotihoidon ja niin sanottujen kiertävien perhehoitajien välillä
- Selvitetään sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien työnjakoa
- Täsmennetään eri ammattilaisten välistä työnjakoa, kuten suoravastaanotot.

Osaamisen varmistaminen 3: kansainvälinen rekrytointi

Satu Salonen/TEM esittelee

**Esitetty LTAE4: OKM 3 milj euroa, STM/Valvira 310 000 euroa:
päteväityskoulutuksen toteutus ja laillistamisprosessin sujuvoittaminen**

Vetoa ja pitoa sote-alalle

- Hyvän työn edellytysten parantaminen
- Pakoa sote alalta?
- Koulutusmäärät romahtaneet?

Joukkopako sote-alalta?

- Arviot alan vaihtajista lukumäärästä vaihtelevat, KT vuonna 2019:
 - 7–8 % sote-alan ammattilaisista vaihtanut, hoitajista 4,9 %
- Sairaanhoidajat jatkavat opintoja, siirtyvät hallintoon, lääketeollisuuteen ym.
- 15 705 lähihoitajaa työskenteli muulla kuin sote-toimialalla
 - 2091 henkilöä työskenteli koulunkäyntiavustajana
 - 565 henkilöä päiväkodeissa 565

Sote-henkilöstö pysyy hyvin omalla alallaan ja työtehtävissä

Hakijat ja paikan vastaanottaneet: ammattikorkeakoulut, hoitotyö (taso 3)

	Ensisijaiset hakijat	Kaikki hakijat	Paikan vastaanottaneet
2016	19 698	27 894	5 679
2017	18 693	26 514	5 541
2018	18 273	25 740	5 592
2019	17 496	23 688	5 529
2020	17 781	24 888	6 480
2021	19 635	27 162	6 855
2022	21 465	29 610	7 305

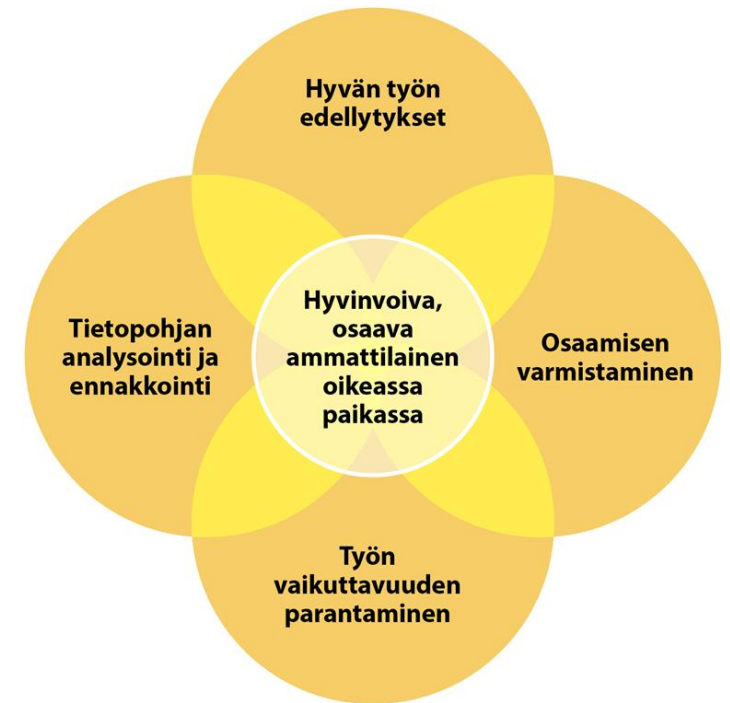

Hakijat, ammatillinen koulutus, sote- perustutkinto = lähihoitaja

	aloituspaikkoja	Ensisijaiset/ kaikki hakijat	valitut	Paikan vastaanottaneet
2018	5479	5178/9753	4956	4122
2019	5252	4695/8814	4107	3555
2020	5401	4638/8655	4485	3906
2021	5382	4953/9030	4110	3549

Hyvän työn edellytysten parantaminen

- Tavoite: sosiaali- ja terveydenhuollon työpaikat ovat sellaisia, joissa ihmiset haluavat työskennellä
- *Selvitys- ja kartoitusvaihe: 2022–2023 alkupuoli*
 - TTL kokoaa tiedon Suomessa eri tahojen toteuttamasta kehittämistyöstä sekä kirjallisuuskatsauksen tieteelliseen kirjallisuuteen.
 - Valmistellaan laaja sote-alan oppimis-, koulutus- ja kehittämiskokonaisuus ja rakennetaan yhteistyöverkostot
- *Toteutusvaihe: 2023 loppupuoli–2025*
 - Ohjelma suunnataan työpaikkoihin, joissa tilastojen valossa ja hyvinvointialueiden arvioimana on erityistä henkilöstövajetta haasteita
 - Työpaikkaselvitys, jonka pohjalta toimet
 - Kokemusten vaihto ja yhdessä oppiminen Yta-alueittain

Työn vaikuttavuuden parantaminen, mm.:

Digitalisaatio ja sen edellyttämä osaaminen

- Arvioidaan säädösmuutosten tarve
- Toteutetaan tukeva koulutus- ja kehittämiskokonaisuus

Palveluiden yhteensovittaminen ja monialainen yhteistyö

- Selvitys sote-integraation edellyttämästä monialaisesta yhteistyöosaamisesta julkaistaan
- Vahvistetaan moniammatillista yhteistyötä so- ja te-sektorien välillä ja monialaiseen yhteistyöhön liittyviä kirjaamiskäytäntöjä osana sote-tiedonhallintasäädösten kokonaisuutta.

Vaikuttavuusperusteinen ohjaus

- Servitetaan eri ammattiryhmien työajan käyttö suoraan/välittömään asiakas- ja potilastyöhön sekä välilliseen työhön: asiakas- ja potilastyön kirjaamiseen sekä hallinnolliseen työhön. Selvityksen perusteella suunnitellaan jatkotoimet ja aloitetaan toteutus

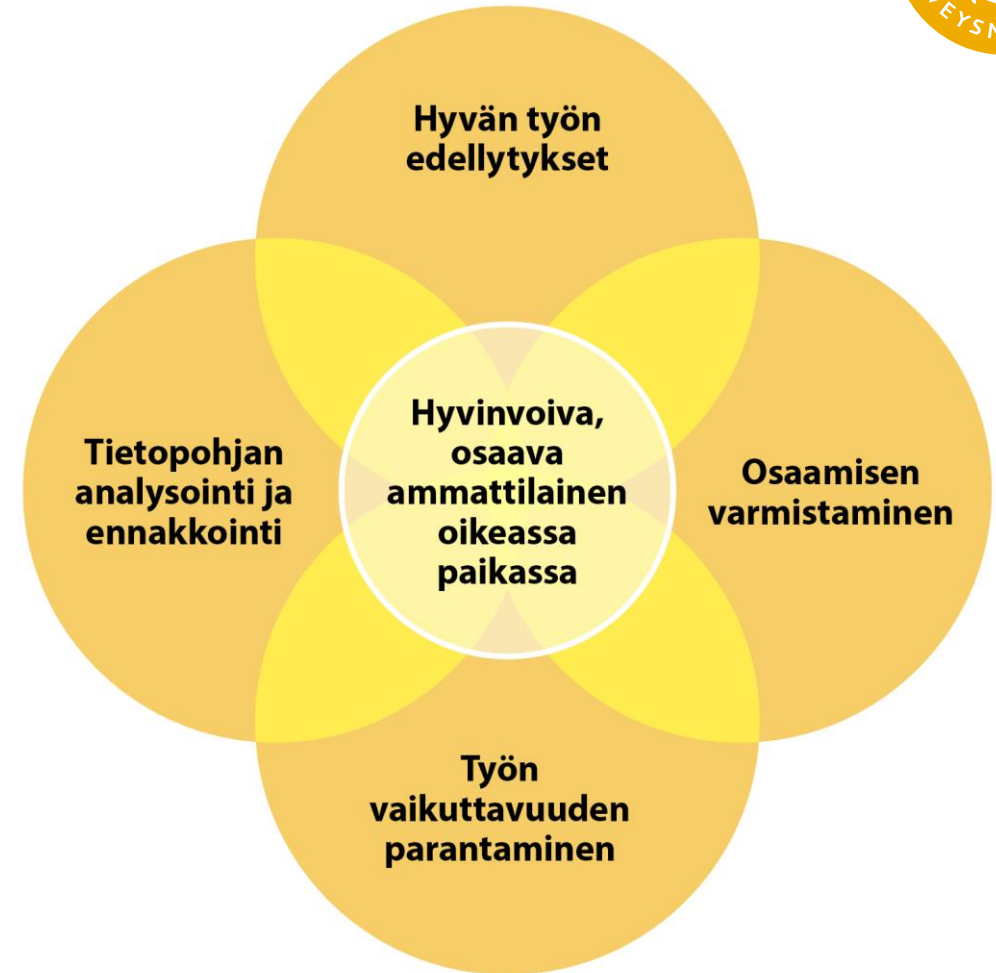

Tietopohja ja ennakointi

- Esiselvitys sote-henkilöstöä koskevan tietopohjan puutteista ja kehittamisestä on julkaistu kesäkuussa 2022 (Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyys ja saatavuus - Sosiaali- ja terveysministeriö <https://stm.fi/sotehenkilosto/tietopohja>)
- Rakennetaan määrällisen tietopohjan ensimmäinen versio käytettävissä ja saatavilla olevin tiedoin
- Selvitetään tarkemmin syitä työvoimapulaan, mm. koulutusmäärät, koulutuksen keskeyttämiset, alalta poistuminen/siirtymät, palvelutarpeen kasvu
- Parannetaan määrällistä arviointia sekä ennakointia sote-alan työvoimatilanteesta ammattiryhmittäin, toimialoittain ja alueittain

**Sote-henkilöstön
riittävyys ja saatavuuden
ohjelman tavoitteena on
varmistaa hyvinvoiva ja
osaava ammattilainen
oikeassa paikassa**

- Sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden ohjelma vaalikauden loppuun
- Työryhmässä ja sen alatyöryhmissä mukana keskeiset ministeriöt ja työmarkkinaosapuolet sekä kentän edustajia
- Ratkaisuja työvoimatarpeen kattamiseen
 - Toimenpiteet liittyvät hyvän työn edellytysten, työn vaikuttavuuden ja osaamisen sekä työvoima- ja koulutustarpeen ennakkoinnin vahvistamiseen
 - Tarvitaan useita samanaikaisia ja synkronoituja eri tahojen toimia
 - 48 toimenpidettä toteutettavaksi jo ensi vuonna, Toimenpidesuunnitelma vuosille 2022-2028 (luonnos) julkaistu STM:n verkkosivuilla
 - [Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyys ja saatavuus - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](https://stm.fi)
 - Tiekartta vuoteen 2027 valmistuu syksyn aikana

